

Συστήματα κατάρτισης δικηγόρων στην ΕΕ

Πολωνία

Φορέας που υπέβαλε πληροφορίες: Εθνικό Επιμελητήριο Νομικών Συμβούλων (Krajowa Izba Radców Prawnych)

ΠΕΡΙΓΡΑΦΗ ΤΟΥ ΕΘΝΙΚΟΥ ΣΥΣΤΗΜΑΤΟΣ ΚΑΤΑΡΤΙΣΗΣ ΔΙΚΗΓΟΡΩΝ στην Πολωνία

1. Πρόσβαση στο επάγγελμα

Τριτοβάθμια/πανεπιστημιακή εκπαίδευση	ΝΑΙ
Υποχρεωτικό πτυχίο νομικής	ΝΑΙ - Οι υποψήφιοι πρέπει να είναι κάτοχοι τουλάχιστον μεταπτυχιακού διπλώματος
Στάδια για την απόκτηση της ιδιότητας του δικηγόρου:	- Εισαγωγικές εξετάσεις (οι οποίες διοργανώνονται από το κράτος (Υπουργείο Δικαιοσύνης)). Οι τοπικοί δικηγορικοί σύλλογοι προσφέρουν απλώς τον χώρο των εξετάσεων και δεν επιλέγουν τα θέματα, αλλά αξιολογούν τις απαντήσεις σύμφωνα με τις σωστές απαντήσεις που παρέχει το Υπουργείο. - Ολοκλήρωση περιόδου προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα - Κρατικές εξετάσεις στο τέλος της περιόδου προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα - Εγγραφή στον δικηγορικό σύλλογο Υπάρχουν δύο κατηγορίες νομικών στην Πολωνία: Δικηγόροι και νομικοί σύμβουλοι.

Μέχρι πρότινος, οι νομικοί σύμβουλοι δεν μπορούσαν να αναλάβουν την υπεράσπιση πελατών σε ποινικές υποθέσεις, αλλά ο περιορισμός αυτός δεν θα υφίσταται πλέον.

Από τις 15.7.2015 δεν θα υπάρχει καμία διαφορά όσον αφορά το πεδίο αρμοδιοτήτων τους. Τόσο οι δικηγόροι όσο και οι νομικοί σύμβουλοι θα έχουν ίσα δικαιώματα παράστασης ενώπιον όλων των δικαστηρίων και για όλα τα είδη των υποθέσεων. Σε αυτά περιλαμβάνονται το Ανώτατο Δικαστήριο, το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο και το Συνταγματικό Δικαστήριο.

Η μόνη διαφορά που υφίσταται επί του παρόντος και θα εξακολουθήσει να ισχύει μετά τις 15.7.2015 είναι ότι ο νομικός σύμβουλος μπορεί να ασκεί το επάγγελμα:

α) ως ελεύθερος επαγγελματίας ή

β) ως εταίρος αστικής εταιρείας ή εμπορικής επιχείρησης στην οποία μετέχουν: νομικοί σύμβουλοι, δικηγόροι, φοροτεχνικοί σύμβουλοι, δικηγόρος με ειδίκευση στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή δικηγόρος της αλλοδαπής ή

γ) βάσει σύμβασης απασχόλησης,

ενώ ο δικηγόρος μπορεί να ασκεί το επάγγελμα:

α) ως ελεύθερος επαγγελματίας ή

β) ως εταίρος αστικής εταιρείας ή εμπορικής επιχείρησης στην οποία μετέχουν: νομικοί σύμβουλοι, δικηγόροι, φοροτεχνικοί σύμβουλοι, δικηγόρος με ειδίκευση στα διπλώματα ευρεσιτεχνίας ή δικηγόρος της αλλοδαπής.

Ο δικηγόρος δεν μπορεί να ασκεί τη δικηγορία

	βάσει σύμβασης εργασίας. Για να ασκήσει κάποιος το νομικό επάγγελμα (δικηγόρος ή νομικός σύμβουλος) στην Πολωνία, πρέπει: 1) να έχει ολοκληρώσει νομικές σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στη Δημοκρατία της Πολωνίας και να έχει αποκτήσει μεταπτυχιακό δίπλωμα ή να έχει ολοκληρώσει νομικές σπουδές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης στο εξωτερικό, εφόσον οι εν λόγω σπουδές αναγνωρίζονται στη Δημοκρατία της Πολωνίας, 2) να έχει πλήρη ικανότητα αυτοτελούς άσκησης των δημοσίων δικαιωμάτων του, 3) να έχει πλήρη δικαιοπρακτική ικανότητα, 4) να είναι άμεπτου χαρακτήρα, του οποίου η προηγούμενη συμπεριφορά συνιστά εγγύηση της ορθής άσκησης του επαγγέλματος, 5) να ολοκληρώσει την αρχική κατάρτιση στη Δημοκρατία της Πολωνίας και να υποβληθεί επιτυχώς τις εξετάσεις για τους νομικούς συμβούλους ή τους δικηγόρους.
Εναλλακτικές οδοί πρόσβασης στο επάγγελμα:	ΝΑΙ Δυνατότητες πρόσβασης από άλλα επαγγέλματα υπάρχουν για τους κατόχους διδακτορικού τίτλου, τους καθηγητές νομικής, τους νομικούς βοηθούς (για λεπτομέρειες βλ. κατωτέρω στην ενότητα για την περίοδο προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα)

2. Κατάρτιση κατά την περίοδο προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα

Προβλέπεται περίοδος προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα;	ΝΑΙ	Νομική βάση: • άρθρο 32 του νόμου για τους νομικούς συμβούλους (Ustawa o Radcach Prawnych) • Νόμος περί δικηγόρων (Ustawa Prawo o adwokaturze)
Υποχρεωτικό	ΝΑΙ, αλλά όχι για όλες τις κατηγορίες υποψηφίων	Καθορισμένη διάρκεια: 3 έτη Οι πτυχιούχοι νομικής που απαλλάσσονται από την υποχρέωση αρχικής κατάρτισης και από την υποχρέωση επιτυχούς ολοκλήρωσης των τελικών εξετάσεων προκειμένου να μπορούν να ασκήσουν το επάγγελμα του δικηγόρου ή του νομικού συμβούλου: - Οι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και οι καθηγητές νομικής, - Όσοι ασκούν το επάγγελμα του δικαστή, του εισαγγελέα ή του συμβολαιογράφου, - Όσοι i) έχουν υποβληθεί επιτυχώς στις τελικές εξετάσεις και αποκτούν το δικαίωμα άσκησης του δικαστικού λειτουργήματος ή ii) όσοι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος και έχουν εργαστεί για τουλάχιστον 3 έτη κατά την τελευταία πενταετία σε κατώτερη θέση εντός του δικαιοδοτικού συστήματος ή σε δικηγορική εταιρεία ως νομικοί βοηθοί. Οι πτυχιούχοι νομικής που απαλλάσσονται από την υποχρέωση

		αρχικής κατάρτισης, αλλά πρέπει να υποβληθούν επιτυχώς στις τελικές εξετάσεις (εξετάσεις του δικηγορικού συλλόγου): - Όσοι επί τουλάχιστον μία πενταετία: α) έχουν απασχοληθεί σε κατώτερες θέσεις εντός του δικαιοδοτικού συστήματος κατά τα τελευταία 8 έτη πριν από τις εξετάσεις του δικηγορικού συλλόγου, β) κατά τα τελευταία 10 έτη πριν από τις εξετάσεις του δικηγορικού συλλόγου, έχουν απασχοληθεί σε δικηγορικές εταιρείες βάσει σύμβασης εργασίας ή σύμβασης αστικού δικαίου – σε θέσεις που απαιτούν νομικές γνώσεις και συνδέονται άμεσα με την παροχή νομικής βοήθειας σε πελάτες, γ) κατά τα τελευταία 10 έτη πριν από τις εξετάσεις του δικηγορικού συλλόγου, έχουν απασχοληθεί σε φορείς της δημόσιας διοίκησης – σε θέσεις που απαιτούν νομικές γνώσεις και συνδέονται άμεσα με την παροχή νομικής βοήθειας στους εν λόγω φορείς, Όσοι έχουν υποβληθεί επιτυχώς στις τελικές εξετάσεις για το επάγγελμα του δικαστή, του εισαγγελέα ή του συμβολαιογράφου.
--	--	---

Τύποι αρμόδιων δομών για την οργάνωση της εισαγωγικής κατάρτισης	Σύλλογος (προγράμματα κατάρτισης οργανώνουν τόσο οι σύλλογοι νομικών συμβούλων όσο και οι δικηγορικοί σύλλογοι)	
Μορφή εισαγωγικής κατάρτισης	Πρακτική άσκηση υπό την επίβλεψη αμφότερων των συλλόγων	
Εισαγωγικές εξετάσεις / έλεγχος πριν από την περίοδο προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα	ΝΑΙ	• Έλεγχος/επαλήθευση διπλώματος • Εισαγωγικές εξετάσεις
Καθορισμένο πρόγραμμα σπουδών κατά την περίοδο προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα	ΝΑΙ	Κύρια καλυπτόμενα θέματα: Κανόνες δεοντολογίας, αστικό δίκαιο, πολιτική δικονομία, ποινικό δίκαιο, ποινική δικονομία, διοικητικό δίκαιο, διοικητική δικονομία, εργατικό δίκαιο, δίκαιο της ΕΕ, φορολογικό δίκαιο, δίκαιο της κοινωνικής ασφάλισης, οικογενειακό δίκαιο, εταιρικό δίκαιο, πτωχευτικό δίκαιο, δίκαιο πνευματικής ιδιοκτησίας
Ιδιαίτερες απαιτήσεις όσον αφορά το δίκαιο της ΕΕ και τη γλωσσική κατάρτιση	ΝΑΙ	Η κατάρτιση στο δίκαιο της ΕΕ αποτελεί μέρος της κατάρτισης ή της περιόδου προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα για δικηγόρους και νομικούς συμβούλους, χωρίς όμως να υπάρχει κάποιο επίσημο πρόγραμμα σπουδών. Συνήθως, οι δικηγόροι εκπαιδεύονται στο δικονομικό δίκαιο και το δίκαιο των θεσμών της ΕΕ, και σπανίως στο ουσιαστικό δίκαιο. Δεν προβλέπονται υποχρεώσεις γλωσσικής κατάρτισης για δικηγόρους και νομικούς συμβούλους

Υποδιαίρεση της περιόδου προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα σε διαφορετικά στάδια	ΝΑΙ	Διαφορετικά διαστήματα για την κάλυψη διαφόρων πτυχών του δικαίου: Διαφορετικά διαστήματα –από 3 εβδομάδες έως και 6 μήνες– αφιερώνονται σε κάθε κλάδο δικαίου που καλύπτει η πρακτική άσκηση. Τα θεωρητικά μαθήματα εστιάζονται στα θέματα αυτά για συγκεκριμένη περίοδο της πρακτικής άσκησης (π.χ. 1ο έτος: αστικό δίκαιο, πολιτική δικονομία και εργατικό δίκαιο).
Αξιολόγηση/εξετάσεις μετά την περίοδο προετοιμασίας για την είσοδο στο επάγγελμα	ΝΑΙ	• Μέσω γραπτών εξετάσεων • Μέσω εκθέσεων εκπαιδευτών που καλύπτουν τις δραστηριότητες της πρακτικής άσκησης (ο εκπαιδευτής καταγράφει λεπτομερώς τη γνώμη του για την πρόοδο του ασκούμενου όσον αφορά διάφορες επαγγελματικές δεξιότητες κατά τη διάρκεια του αντίστοιχου έτους)
3. Σύστημα συνεχούς κατάρτισης		
Διαφοροποίηση μεταξύ συνεχούς κατάρτισης/κατάρτισης εξειδίκευσης	ΟΧΙ	
Υποχρεώσεις όσον αφορά τη συνεχή κατάρτιση	ΝΑΙ	Υποχρεώσεις κατάρτισης, όπως ορίζονται στον εσωτερικό κανονισμό του Εθνικού Επιμελητηρίου Νομικών Συμβούλων και του Ανώτατου Συμβουλίου του Δικηγορικού Συλλόγου Ο επαγγελματικός δικηγορικός σύλλογος αποτελείται από 24 τμήματα δικηγόρων. Το εθνικό αυτοδιοικούμενο όργανο του δικηγορικού συλλόγου (για τους δικηγόρους) είναι το Ανώτατο Συμβούλιο του Δικηγορικού

		Συλλόγου. Κάθε οργανισμός διαχειρίζεται τη συνεχή κατάρτιση των μελών του. Ως εκ τούτου, αμφότεροι οι σύλλογοι είναι υπεύθυνοι για τη συνεχή κατάρτιση των δικηγόρων και των νομικών συμβούλων. Το Εθνικό Επιμελητήριο είναι αρμόδιο για τους νομικούς συμβούλους, ενώ το Ανώτατο Συμβούλιο του Δικηγορικού Συλλόγου είναι αρμόδιο για τους δικηγόρους. Νομική βάση: - Άρθρο 41 του νόμου περί νομικών συμβούλων - Άρθρο 23 του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας των Νομικών Συμβούλων - Απόφαση αριθ. 30/B/VII/2008 της 6ης Ιουνίου 2008 του Εθνικού Συμβουλίου Νομικών Συμβούλων - Άρθρο 3 παράγραφος 4 του νόμου περί δικηγόρων - Άρθρο 8 του Κώδικα Επαγγελματικής Δεοντολογίας Δικηγόρων - Απόφαση 57/2011 της 19ης Νοεμβρίου 2011 του Εθνικού Συμβουλίου Δικηγόρων - Δήλωση της 25ης Μαρτίου 2006 για τη συνεχή κατάρτιση
Υποχρεώσεις όσον αφορά την κατάρτιση εξειδίκευσης	ΟΧΙ	Η εξειδίκευση δεν αναφέρεται ούτε στην κρατική νομοθεσία ούτε σε εσωτερικούς κανονισμούς.
Υποχρεώσεις όσον αφορά την εκμάθηση ξένων γλωσσών	Καμία υποχρέωση	
Υποχρεώσεις όσον αφορά περιεχόμενο	Καμία υποχρέωση	

σχετικό με το δίκαιο της ΕΕ σε σχέση με τη συνεχή κατάρτιση/κατάρτιση εξειδίκευσης		
4. Συστήματα διαπίστευσης και πάροχοι κατάρτισης		
Δυνατότητα διαπίστευσης	Α/Α	
Αριθμός παρόχων κατάρτισης οι οποίοι προσφέρουν δραστηριότητες συνεχούς κατάρτισης	Περισσότεροι από 50	
Τύπος παρόχων κατάρτισης οι οποίοι αναπτύσσουν διαπιστευμένες δραστηριότητες συνεχούς κατάρτισης	• Δικηγορικός σύλλογος • Μη διαπιστευμένοι ιδιωτικοί εμπορικοί πάροχοι κατάρτισης • Μη διαπιστευμένοι ιδιωτικοί ή δημόσιοι μη κερδοσκοπικοί πάροχοι κατάρτισης (συμπεριλαμβανομένων πανεπιστημίων)	
Δραστηριότητες και μέθοδοι		
Τύπος αποδεκτών δραστηριοτήτων κατάρτισης στο πλαίσιο των υποχρεώσεων συνεχούς κατάρτισης ή κατάρτισης εξειδίκευσης	• Συμμετοχή σε διά ζώσης συνεδρίες κατάρτισης • Ολοκλήρωση διδακτικών ενοτήτων ηλεκτρονικής μάθησης • Συμμετοχή σε συνέδρια κατάρτισης • Συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης ως εκπαιδευτής ή διδασκων	Συμμετοχή σε δραστηριότητες κατάρτισης σε άλλο κράτος μέλος: Ναι , οι υποχρεώσεις συνεχούς κατάρτισης μπορούν να εκπληρωθούν μέσω συμμετοχής σε δραστηριότητες κατάρτισης σε άλλο κράτος μέλος.

	• Συγγραφή/δημοσίευση	
5. Εποπτεία δραστηριοτήτων κατάρτισης		
Φορείς εποπτείας των δραστηριοτήτων συνεχούς κατάρτισης	NA I	Δικηγορικός σύλλογος Τοπικοί σύλλογοι αρμόδιοι για νομικούς συμβούλους και τοπικοί σύλλογοι αρμόδιοι για δικηγόρους
Διαδικασία εποπτείας	Η εποπτεία αφορά: • το πρόγραμμα σπουδών της κατάρτισης • τον φορέα που οργανώνει την κατάρτιση • το κατά πόσον η δραστηριότητα απευθύνεται εξ ολοκλήρου ή κυρίως σε δικηγόρους και αναπτύσσει τις επαγγελματικές δεξιότητες του δικηγόρου	
6. Εθνική μεταρρύθμιση του συστήματος κατάρτισης		
Προσφάτως, το 2011-2012, πραγματοποιήθηκε μεταρρύθμιση του εθνικού συστήματος, προκειμένου να προσαρμοστούν οι απαιτήσεις κατάρτισης στις τρέχουσες ανάγκες. Επί του παρόντος οι ασκούμενοι παρακολουθούν περισσότερο πρακτική κατάρτιση και λιγότερο θεωρητική. Η κατάρτιση έχει επίσης καταστεί πιο διαδραστική (συζητήσεις, περιπτωσιολογικές μελέτες, εικονικές δίκες). Δίνεται μεγαλύτερη έμφαση στο δίκαιο της ΕΕ, το φορολογικό δίκαιο, τις νέες τεχνολογίες και το μάρκετινγκ των νομικών υπηρεσιών.		

Πηγή: Πιλοτικό πρόγραμμα - Ευρωπαϊκή Δικαστική Κατάρτιση: «Παρτίδα 2 - Μελέτη σχετικά με την παρούσα κατάσταση όσον αφορά την κατάρτιση των δικηγόρων στο δίκαιο της ΕΕ», που εκπονήθηκε από το Συμβούλιο Δικηγορικών Συλλόγων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (CCBE) και το Ευρωπαϊκό Ινστιτούτο Δημόσιας Διοίκησης (EIPA)